

MAGYAR NYELVŰ FORDÍTÁSOK IRODALMI TÁJÉKOZTATÓ

A görög tulajdonnevek átírása a műfordításokban nem egységes. Az alábbiakban a szerzők neve mindenütt tudományos átírásban szerepel, a könyvészeti leírásokban pedig az adott kiadás gyakorlatának megfelelően. A bibliográfia összeállításánál arra törekedtünk, hogy könnyen elérhető, lehetőség szerint modern nyelvezetű kiadásokat ajánljunk az olvasók figyelmébe.

AISCHYLOS

Aischylos valamelyik darabja rendszeresen szerepel az időről-időre megjelenő válogatásokban. Összes művét többször kiadták egy kötetben. Legutóbb: *Aiszkhülosz drámái*. Európa Könyvkiadó, Budapest, 1996. Jelen kötetben az alábbi drámákból szerepelnek idézetek:

Aiszkhülosz: *Perzsák*. Fordította: Jánosy István.

Aiszkhülosz: *Heten Théba ellen*. Fordította: Jánosy István.

Aiszkhülosz: *Agamemnón*. Fordította: Devecseri Gábor.

Aiszkhülosz: *Eumeniszek*. Fordította: Devecseri Gábor.

ARISTOPHANÉS

Összes művét többször kiadták Arany János fordításában, legutóbb: *Arisztophanész vígjátékai*. Osiris Kiadó, Budapest, 2002. Szerkesztette és a jegyzeteket készítette: Bolonyai Gábor.

ARISTOTELÉS

A *Poétika* két korszerű magyar fordításban is olvasható – jelen kötetben az előbbit idézzük:

Arisztotelész: *Poétika*. Lazi Könyvkiadó, Szeged, 2004. Fordította: Sarkady János.

Arisztotelész: *Poétika és más költészettani írások*. Pannonklett Kiadó, Budapest, 1997. Fordította: Ritoók Zsigmond.

DÉMOSTHENÉS

Magyarra mindössze néhány beszédét fordították. Jelen kötetben az alábbi kiadásból idéztünk: Démoszthenész: *A hűtlen követség. A koszorú*. Magyar Helikon, Budapest, 1975. Fordította: Gyomlay Gyula.

EURIPIDÉS

Néhány darabja több magyar fordításban is olvasható. A legutóbbi összkiadás: *Euripidész összes drámái*. Európa Könyviadó, Budapest, 1984. Jelen kötetben a következő drámákból szerepelnek idézetek:

Euripidész: *Küklópsz*. Fordította: Kerényi Grácia.

Euripidész: *Médeia*. Fordította: Kerényi Grácia.

Euripidész: *Hippolüosz*. Fordította: Trencsényi-Waldapfel Imre.

Euripidész: *Oltalomkeresők*. Fordította: Kárpáty Csilla.

Euripidész: *Oresztész*. Fordította: Devecseri Gábor.

Euripidész: *Íphigeneia Auliszban*. Fordította: Devecseri Gábor.

HOMÉROS

Az *Ilias* és az *Odyszeia* több magyar nyelvű kiadást is megért Devecseri Gábor fordításában. Az eposzok idézésekor az alábbi kötetre támaszkodtunk: Homérosz: *Íliász. Odüsszeia. Homéroszi költemények*. Magyar Helikon, Budapest, 1967.

LYSIAS

Összes beszéde többek fordításában: *Lysias beszédei*. Osiris Kiadó, Budapest, 2003. Szerkesztette és a jegyzeteket készítette: Bolonyai Gábor. Itt olvashatók az alábbi szónoklatok is:

Lysias: *Diogeitón ellen*. Fordította: Mészáros Tamás.

Lysias: *Eratosthenés ellen*. Fordította: Szepessy Tibor és Bolonyai Gábor.

PLATÓN

Az utóbbi évtizedben az Atlantisz Kiadó Platón-sorozatában (*Platón összes művei kommentárokkal*) számos dialógus látott napvilágot új vagy javított, átdolgozott fordításban:

Platón: *Phaidrosz*. Atlantisz, Budapest, 2005. Kövendi Dénes fordítását átdolgozta: Simon Attila.

Platón: *Euthüphrón. Szókratész védőbeszéde. Kritón*. Atlantisz, Budapest, 2005. Fordította: Gelenczey-Miháltz Alirán és Mogyoródi Emese.

Platón: *Prótagorasz*. Atlantisz, Budapest, 2007. Fordította: Bárány István.

Az újonnan még ki nem adott műveket a korábbi Platón-összkiadás közli: *Platón összes művei I–III*. Európa Könyvkiadó, Budapest, 1984. Itt olvasható a jelen kötetben idézett *Parmenidész* is. Fordította: Kövendi Dénes.

SOPHOKLÉS

A népszerű szerző egyes darabjai több fordításban is elkészültek. Az életmű legutóbbi kiadása: *Szophoklész drámái*. Osiris Kiadó, Budapest, 2004. Jelen kötetben az alábbi drámákból szerepelnek idézetek:

Szophoklész: *Antigoné*. Fordította: Mészöly Dezső.

Szophoklész: *Trakhiszi nő*. Fordította: Kardos László.

Szophoklész: *Oedipus király*. Fordította: Babits Mihály.

Szophoklész: *Oedipus Kolonosban*. Fordította: Babits Mihály.

THUKYDIDÉS

Történeti műve Muraközy Gyula fordításában többször megjelent, legutóbb: Thuküdidész: *A peloponnészoszi háború*. Osiris Kiadó, Budapest, 2006.

XENOPHÓN

Összes műve többek fordításában:

Xenophón történeti munkái. Osiris Kiadó, Budapest, 2001.

Xenophón filozófiai és egyéb írásai. Osiris Kiadó, Budapest, 2003.

Előbbiben olvasható a *Hellénika* (Görög történelem) negyedik könyve. Fordította: Németh György.

GÖRÖG KÖLTŐK ANTOLÓGIÁJA

A görög költészet egészét magyar nyelven bemutató válogatás több alkalommal is megjelent. Legutóbb a többek fordítását felhasználó, korábbi kiadásokhoz képest bővített *Görög költők antológiája.* Typotex Kiadó, Budapest, 2000. Szerkesztette: Szepessy Tibor.

Jelen kötetben idézett Sémónidés-töredéket Franyó Zoltán, Mimmermos versét Trencsényi-Waldapfel Imre fordította.

Racine *Phaedra* című drámájának részleteit Somlyó György fordításában idézzük. Ott, ahol név nem szerepel, a francia idézeteket a fordító, a görög idézeteket a szerkesztő ültette át magyar nyelvre.

A SZOROZATSZERKESZTŐK SZAKIRODALMI AJÁNLÁSA

Irodalomtörténeti és művelődéstörténeti áttekintések:

Babits Mihály: *Az európai irodalom története.* Budapest, 1936.

Bollók János: *Irodalom a középiskolák I. osztálya számára.* Budapest, 1997.

Borzák István (szerk.): *A görög irodalom világa.* Budapest, 1966.

Kapitánffy István – Szepessy Tibor (szerk.): *Bevezetés az ógörög irodalom történetébe.* (Antiquitas · Byzantium · Renascentia II) Budapest, 2013.

Moravcsik Gyula: *A papírusok világából.* (A Parthenon kétnyelvű klasszikusai) Budapest, 1942.

Németh György – Ritoók Zsigmond – Sarkady János – Szilágyi János György: *Görög művelődéstörténet.* Budapest, 2006.

Révay József: *Ókori író – mai olvasó.* (Parthenon-tanulmányok 2)
Budapest, 1942.

Ritoók Zsigmond: A görög irodalom. In: Pál József (főszerk.):
Világirodalom. Budapest, 2005. 52–120.

Szerb Antal: *A világirodalom története.* Budapest, 1941.

Swiderkowna, Anna: *A hellenizmus kultúrája.* Budapest, 1981.
Fordította: Murányi Beatrix.

Segédletek és tankönyvek:

Györkössy Alajos – Kapitánffy István – Tegye Imre: *Ógörög-
magyar szótár.* Budapest 1990.

Mohay András: Görög. In: Fodor István (szerk.): *A világ nyelvei.*
Budapest, 2000. 456–471.

Bornemann, Eduard – Risch, Ernst: *Görög nyelvtan.* Székesfehérvár,
1999. Fordította: Mayer Péter.

Maywald József – Vayer Lajos – Mészáros Ede: *Görög nyelvtan.*
(Antiquitas · Byzantium · Renascentia VIII) Budapest, 2014.
Szerkesztette: Mayer Gyula.

Farkas Zoltán – Horváth László – Mayer Gyula: *Ógörög Olvasó-
és Gyakorlókönyv.* Budapest, 1998.

Farkas Zoltán – Horváth László – Mayer Gyula: *Ógörög nyelvtan
és mondattani gyakorlatok.* Budapest, 2000.

Szepessy Tibor: *Bevezetés az ógörög verstanba.* (Antiquitas ·
Byzantium · Renascentia I) Budapest, 2013.

Folyóiratok:

Acta Antiqua Academiae Scientiarum Hungaricae

Az MTA Klasszika-filológiai Bizottság idegen nyelvű ókor-
tudományi tudományos folyóirata. (Alapítva 1951-ben;

Akadémiai Kiadó). Főszerkesztő: Takács László. Menedzser szerkesztő: Krähling Edit.

Antik Tanulmányok

Az MTA Klasszika-filológiai Bizottság magyar nyelvű ókortudományi tudományos folyóirata. (Alapítva 1954-ben; Akadémiai Kiadó)

Tiszteletbeli főszerkesztő: Szepessy Tibor. Főszerkesztő: Horváth László. Szerkesztő: Mészáros Tamás.

Acta Classica Universitatis Scientiarum Debreceniensis

A Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kar Klasszika-filológiai és Ókortörténeti Tanszékének idegen nyelvű ókortudományi tudományos folyóirata. (Alapítva 1965-ben; Debreceni Egyetemi Kiadó)

Főszerkesztők: Gesztelyi Tamás és Németh György.

Ókor

Magyar nyelvű tudományos ismeretterjesztő folyóirat. (Alapítva 2002-ben; Gondolat Kiadó)

Szerkesztők: Böröczki Tamás, Vámos Péter, Vér Ádám, Tamás Ábel.

Az *Antiquitas · Byzantium · Renascentia* sorozat eddig megjelent kötetei:

- I. Szepessy Tibor: *Bevezetés az ógörög verstanba*. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2013.
- II. Kapitánffy István – Szepessy Tibor (szerk.): *Bevezetés az ógörög irodalom történetébe*. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2013.
- III. Tóth Iván: *Alexandros Homérosa. Arrhianos-tanulmányok*. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2013.
- IV. Mészáros Tamás (szerk.): *Philologia nostra. Bollók János összegyűjtött tanulmányai*. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2013.
- V. Juhász Erika (szerk.): *Byzanz und das Abendland: Begegnungen zwischen Ost und West*. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2013.
- VI. Achilleus Tatios: *Leukippé és Kleitophón története*. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2014. Fordította: Szepessy Tibor.
- VII. Szepessy Tibor (szerk.): *Római költők antológiája*. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2014.
- VIII. Maywald József – Vayer Lajos – Mészáros Ede: *Görög nyelvtan*. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2014. Szerkesztette: Mayer Gyula.
- IX. Jacqueline de Romilly – Monique Trédé: *Az ógörög nyelv szelleme*. Typotex – Eötvös József Collegium, Budapest, 2014. Szerkesztette: Horváth László.
- X. Horváth László (szerk.): *Investigatio Fontium. Griechische und lateinische Quellen mit Erläuterungen. Beiträge der Tagung Klassisches Altertum – Byzanz – Humanismus der XI. Ungarischen Konferenz für Altertumswissenschaft*. Budapest, 2014.
- XI. Horváth László: *Az új Hypereidés*. Typotex, Budapest, 2014.

Előkészületben:

XII. Juhász Erika (szerk.): *Byzanz und das Abendland II. Studia Byzantino-Occidentalia*. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2014.